CONTABILITATEA ŞI ANALIZA CREANȚELOR

Petru SCUTARI, student
CZU: 657.433 ***petruscutari1998@gmail.com***

In the current situation of the national and world economy, claims management plays a very important role in obtaining and maintaining profitability of the economic entity. This is an important aspect in conducting normal commercial transactions of the entities. In order to achieve its object of activity, the entity interacts with the socio-economic environment. The economic extension of the claims'role manifests itself at a legislative level by developing accessible mechanisms.

Activitatea oricărei entități generează un sistem complex şi variat de relaţii economice şi juridice cu cumpărătorii de produse şi de mărfuri livrate, beneficiarii de servicii prestate, personalul angajat, bugetul de stat privind plata impozitelor şi a taxelor, alte persoane juridice şi fizice.

Actele legislative, normative și instructive constituie baza sistemului de reglementare a contabilității și sunt obligatorii pentru toate entitățile, indiferent de tipul de proprietate, forma de organizare juridică. În Republica Moldova, contabilitatea creanțelor este reglementată de un șir de acte legislative și normative care asigură și eficientizează înregistrările operațiilor economice. Ținerea evidenței creanțelor, și anume, componența, modul de constatare, evaluare, formare și de stingere a creanțelor sunt reglementate de acte, precum Legea contabilității și raportării financiare nr. 287 [1].

În literatura de specialitate sunt întâlnite o mulțime de tratări privind noțiunea de creanță. Prin urmare, nu putem trece cu vederea definiția expusă în Standartele Naționale de Contabilitate, iar în conformitate cu *SNC „Creanțe și investiții financiare",* creanţele – drepturi ale entităţii ce decurg din tranzacţii sau evenimente trecute şi din stingerea cărora se aşteaptă intrări de resurse, care incorporează beneficii economice [2].

Lucrarea respectivă evidențiază noţiunile de *vânzare în credit* și *de creanță* în viziunea diferiţilor autori, evoluția acestor noţiuni în timp și

prezintă ce tipuri de creanțe se pot înregistra în contabilitarea entităților. Indiferent de dimensiunea firmei și de numărul tranzacțiilor efectuate, aceastea trebuie să elaboreze și să implementeze strategii şi politici în domeniul decontărilor comerciale. Implementarea și funcționalitatea unei astfel de strategii, pe de o parte, ar mări cifra de afaceri a firmei, și pe de altă parte, ar diminua probabilitatea apariției creanțelor compromise.

Apariția creanțelor este determinată în principal de relațiile care se formează între entitate, în calitate de furnizor și clienții săi. Soldul creanțelor reflectă valoarea mijloacelor entității care sunt scoase din circuitul economic și se utilizează temporar de către alte persoane fizice sau juridice. Mărimea, componența, structura și viteza de rotație a creanțelor determină necesitatea entității în fondul de rulment, un șir de indicatori financiari și, în final, profitul entității. Întrucât entitatea poate modifica modul de efectuare a decontărilor și condițiilor contractelor, o importanță deosebită are controlul permanent al stării creanțelor și gestionarea acestora.

Creșterea creanțelor are un impact special asupra entității (Tab.).

Tabel

Impactul vânzărilor cu plata amânată

Participanții (părțile) tranzacției	Vânzător
Decontări	Creanțe
Esența decontărilor	Extragerea mijloacelor entității din circulație
Intențiile părților	A reduce perioada de restituire a datoriei debitoare
Avantaje (+)	Creșterea volumului vânzărilor Atragerea clienților noi Micșorarea stocurilor produselor finite Diminuarea consumurilor privind păstrarea produselor finite
Riscuri (-)	Creșterea cheltuielilor privind menținerea creanțelor Apariția creanțelor dubioase Micșorarea profitului din cauza apariției creanțelor dubioase

Sursa: Elaborat de autor în baza datelor [3].

Analiza și gestionarea creanțelor sunt necesare pentru prevenirea creșterii excesive a acestora care duce la micșorarea încasărilor și la apariția creanțelor dubioase (compromise), ce pot contrabalansa în întregime profitul entității.

În lucrare au fost expuse operațiunile ce țin de contabilitatea decontărilor comerciale, și anume, ceea ce țin de apariția, înregistrarea și stingerea creanțelor în baza datelor de la entitatea I.I. „Chiviriga Vitalie" care are ca gen principal de activitate comerțul.

În termen se efectuează întocmirea şi înregistrarea documentelor primare privind apariția creanțelor: factura fiscală, dispoziția de plată, procesul-verbal privind rezultatele inventarierii și documentele ce confirmă stingerea creanțelor: ordin de plată, dispoziție de încasare, note contabile etc.Toate documentele primare de la entitate se prelucrează în contabilitate, verificând corectitudinea întocmirii şi conţinutul lor.

Evidența sintetică se ține la conturile contabile conform Planului de conturi contabile, iar evidența analitică a creanțelor se ține pe tipuri de debitori, angajați și tipuri de impozite. Toate documentele primare din entitate se prelucrează în contabilitate, verificând justeţea întocmirii şi conţinutul lor.

Aspectele practice examinate în prezenta lucrare sunt ilustrare în detalii prin exemple elaborate în baza documentelor contabile primare și centralizatoare anexate la lucrare, precum factura fiscală, decont de avans, ordin de plată, balanța de verificare a conturilor, act de achiziție, contracte.

Materialul practic acumulat pe parcursul elaborării lucrării permite a constata următoarele **vulnerabilități** în urma studierii modului de reglementare, calculare și contabilizare a creanțelor:

- decontarea creanţelor în contabilitatea financiară se efectuează cu raportarea directă la cheltuielile perioadei de bază în corespundere doar cu ordinul conducătorului entității privind decontarea creanţelor, orice alt act sau document nefiind utilizat;
- în cadrul contabilizării procurării semnăturii electronice, care este pe 2 ani, entitatea a trecut valoarea totală la cheltuielile perioadei, adică 713.8, ceea ce nu este corect pentru a majora

cheltuielile pentru anul curent, pe când semnătura este pe 2 ani.

În urma celor expuse, pentru îmbunătăţirea aspectelor contabile, legislative și de gestionare a informației aferente creanțelor, autorul **recomandă**:

- odată cu introducerea noilor modificări în legislație, elaborarea de către autorități a unor ghiduri informative cu exemple practice în vederea diminuării discrepanțelor dintre viziunea MF și a contribuabililor;

- contabilizarea corectă a întrărilor, astfel încât să nu fie supramajorare a cheltuielilor, de exemplu la procurarea semnăturii eletronice, trebuia să fie pusă la cheltuieli anticipate pe termen lung și în fiecare lună se făcea trecerea la cheltuieli curente;

- pentru îmbunătăţirea metodei de ţinere a contabilităţii creanţelor, considerăm util a majora numărul angajaţilor, astfel a segmenta responsabilităţile, divizându-le mai multor specialişti.

Referinţe:

1. Legea contabilității și raportării financiare nr. 287 din 15.12.2017. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr. 353-357, din 22.12.2020, art. 288.
2. Standardul Național de Contabilitate „Creanțe și investiții financiare”, aprobat prin Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 118 din 0.08.2013. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr. 101-107 din 22.03.2019, art. 528.
3. ȚIRIULNICOVA, N. *Analiza rapoartelor financiare.* Chișinău: ACAP, 2011, p. 143.

Recomandat
Galina LUȘMANSCHI, dr., conf. univ.